

Veldzējošais dzīvības malks

♦ **«Mežtaka»** – Latvijā jauns marķēta pārgājiena maršruts

RUTA KEIŠA

Ir laiks pēc iespējas vairāk apceļot Latviju, jo doties uz tālākām zemēm nav ieteicami.

Pagājušajā nedēļā Latvijas lauku tūrisma asociācija «Lauku ceļotājs» uzaicināja Latvijas mediju pārstāvjus «Mežtakas» iepazīšanas braucienā – pārgājienā pa garās distances maršruta ziemeļu daļas vienu nelielu posmu. Latvijā tikai pēdējos gados istu popularitāti ieguvuši šādi īpaši marķēti pārgājienu maršruti, kas citur pasaulē pazīstami un tikuši veidoti jau sen. Piemēram, Amerikā Apalaču taka, Katalonijā Svētceļš uz Santjago de Kompastela.

Interese liela gan no eiropiešiem, gan amerikāņiem un japāņiem

Braucienā vadīja «Mežtakas» eksperts un biologs Juris Smaļinskis. Viņš atzina: «Mums šāda veida tūrisma kultūra ir samērā jauna parādība, kas pēdējos trīsdesmit gados bija strauji jāapgūst, jāizstrādā maršruti, kas atbilst eiropiešu izpratnei par šāda veida atpūtu pie dabas. Jau pirms gadiem divdesmit mums zvānīja no ārzemēm un jautāja – kur pie jums var staigāt? Interese par Latvijā pieejamām takām ir liela. Pie mums ierodas gājēji gan no Amerikas Savienotajām Valstīm, gan Japānas, gan tuvējās Eiropas. Latvijas un Baltijas iedzīvotāju vidū zināmu apstākļu dēļ šogad milzīgu popularitāti piedzīvoja nesen izveidotā «Jūrtaka», kas sākas Nīdā un beidzas Tallinā. Divu garo distanču takas Baltijā kopgaruma ziņā ir līdzvērtīgas Apalaču takas garumam – 3508 kilometriem. Taku marķēšanas princips ir vienkāršs. Tās «iestaigātas» tā, lai vienas dienas gājiens, kas būtu ap 20 kilometriem vai vairāk, finišētu nākamās dienas maršruta sākumā vai ļoti tuvu tam. Maršruta karti var lejupielādēt arī telefonā, īpašā aplikācijā «LVM GEO» vai citā, kas pirms tam jāinstalē.»

Juris Smaļinskis brauciena dalībniekus iepazīstināja arī ar tuvākajiem plāniem tūrisma taku veidošanā. Pašlaik notiekot «Mežtakas» dienvienu daļas izpēti un apsekojumi Kurzemē un Lietuvā, tā būs ejama jau nākamajā vasarā. Mežainos apgabalos taka ved pa maziem meža vai lauku ceļiem, kur iespējams, – pa takām, tomēr, lai tā varētu pastāvēt kā vienots maršruts bez pārtraukumiem, ir vietas, kur tā iet arī gar asfaltētu ceļu nomalēm un mazāk interesantām vietām. Speciālists uzsvēra, ka maršruts visā tā garumā nav tikai skaists un tikai viegli ejams. Privātīpašuma apstākļos saimnieku attieksme pret šādu «pasākumu» viņu teri-

FOTO – RUTA KEIŠA

torijā ir ļoti dažāda, un tās ir ikviena tiesības. Pozitīvu vienošanos ir iespējams panākt, bet ne vienmēr... Tāpēc, to veidojot lauku un mežu teritorijās, bieži vien nācies meklēt kompromisus un mest likumus pa garlaicīgākām vietām. Atsaucība un izpratne sastopama no pašvaldību un uzņēmēju puses, kas ieinteresēti apmeklētāju plūsmā, cilvēku piesaistē un ir gatavi aktīvas atpūtas cienītājiem sniegt visdažādākos pakalpojumus. Cieša sadarbība izveidota arī ar vietējiem Tūrisma informācijas centriem, kur iegūstama kvalitatīva informācija par maršrutiem konkrētajā novadā.

Amata sarunājas krācainajā ūdens valodā

Žurnālistu iepazīšanās ar «Mežtaku» sākās pie Zvārtas ieža, «Kārļmuižā», kur mūs laipni uzņēma saimniece Baiba Stepīņa. Muižas apkārtnē izsenis dēvēta par «mazo Šveici». Te varējām baudīt istu vidzemnieku viesmīlību un mājas siltumu, kas lietus izmērcētajā rītā bija īpaši iedrošinoši, lai pa slidenu taku dotos pielījušā mežā. Dabas taku gājēji, tūristi zina, kāda vērtība ir siltam ugunskuram, karstas tējas malkam vai pajumtei ar izkurinātas krāsns siltumu. «Kārļmuižas» saimnieki apmeklētājiem piedāvā nelielus vietējos maršrutus, nūjošanas takas un bagātīgu informāciju par muižas vēsturi un izcilo saimniecisko darbību vēl cariskās Krievijas laikos. Tās pagātne rūpīgi iz-

pētīta un izdota iespaidīga apjoma grāmatā «Kārļu muiža. Laiki un likteņi» (2019. g.), autori ir Pārsla Pētersone un Jānis Stepinš, viņš arī «Kārļmuižas» saimnieks un īpašnieks.

Visai drīz varējām pārliecināties, ka «Mežtaka» ir krietni mīļgāka, nekā šādā rudens laikā varētu būt pastaigas gar jūru, aktuāla arī vecum vecā atziņa – slikts laiks ir tikai, kamēr to vēro caur istabas logu. Mežs drīz vien gājējus apņēma ar savu mājīgo aizvēju un spēcīgo priežu gaisu, kas pārpilns ar trūdošu lapu un skuju smaržu. Datoru un elektriskās gaismas pārsausinātos birojos sēdējušajiem šāda deva ir kā reibinošs dzīvības malks. Taka mūs ved gar likumoto Amatas upi pa nogāzēm un gravām, izrādot visu krastos esošo bagātīgo smilšakmens iežu burvību un krāšņumu, bet Amata nemitīgi ar mums sarunājas krācainajā ūdens valodā. Pārgājiena vadītājs Juris Smaļinskis ir pilnībā iejuties savā biologa lomā un ik pa laikam piestāj pie kāda reta auga, bērza piepes vai neparastas sēnes, kam veltā garum garu, interesantu stāstu. Miljoniem gadus veca smilšakmens ieža tuvumā viņš atrod tikpat senu fosiliju, kuras patiesumu klātesošie atļaujas komentēt ar nelielu humora devu, bet entuziastu tas nebūt neapbēdina.

Izstaigājot Amatas krastus, varam vērot tās straumi un apskatīt Amatas laivotājiem ļoti zināmo Lustūzi, kura vilinošās krāces ir

PIEREDZE

ŠOVASAR pilnībā ir pabeigta «Mežtakas» marķēšana posmā no Rīgas līdz Latvijas-Igaunijas robežai pie Apes un Kornetiem. Simts kilometri takas ved pa Gaujas Nacionālo parku.

«Mežtaka» sākas pie Lietuvas-Polijas robežas, Lazdijos. Mūsu «Mežtaka» ir Eiropas garās distances pārgājienu maršruta E11 daļa Baltijas valstīs, kas pie mums «ienāk» no Lietuvas un turpinās pa Igaunijas skaistākajām vietām.

Kopējais takas garums ir ap 1060 kilometru, kas sadalīti moduļos – posmos, kuri atkarībā no gājēja fiziskās sagatavotības, interesēm un laika limita pieveicami atsevišķi vienā, divās, trijās dienās un tiklab dažādos gadalaikos, izvēloties piemērotāko posmu. Latvijā tā ir ap 340, bet Igaunijā 720 kilometrus gara. Pie atsevišķajiem posmiem ir norādes par nakšņošanas iespējām, pieejamo transportu, vērtīgākajiem apskates objektiem.

«Mežtakas» ziemeļu daļas izveidē ir iesaistījušies desmit partneri – Dabas aizsardzības pārvalde, a/s «Latvijas Valsts meži», Vidzemes plānošanas reģions, Rīgas plānošanas reģions, Igaunijas Lauku tūrisma organizācija («MTÜ Eesti Maaturism»), nevalstiskā organizācija «Peipsimaa Turism», «Setomaa Turism», «MTU Okokuller-Lahe-mā» Nacionālajā parkā, «Pohja- Eesti Turism» un projekta vadošā partnere lauku tūrisma asociācija «Lauku ceļotājs», kas aicina detalizētu informāciju meklēt: <http://baltictrails.eu/lv/forest>.

«Mežtaka» izveidota projektā «Garās distances pārrobežu pārgājienu maršruts «Mežtaka»», kas tiek realizēts ar Eiropas Savienības un Eiropas Reģionālās attīstības fonda Centrālās Baltijas programmas atbalstu.

gan izaicinošas, gan bīstamas. Deviņdesmit grādu pagrieziena upe nopietni pārbaudījusi ne vienu vien ūdenstūristu, diemžēl tam bijušas arī traģiskas sekas.

Nākamais takas posms mūs ved starp Skaļupēm un Līgatni, pastaiga nav gara, ap diviem kilometriem, un tos pieveikt ir ļoti motivējoši – Līgatnē gaida gardas

pusdienas un vīna degustācija pie Līgatnes sidra un vīna darītājiem.

Latvijas daba, meži un cilvēki, kas kopj lauku vidi pat visnomaļākajās vietās, sniedz neatkarīgu baudījumu un arī pārliecību, ka spēsim ne vien novērtēt šo bagātību, bet visiem spēkiem to arī sargāsim. ♦